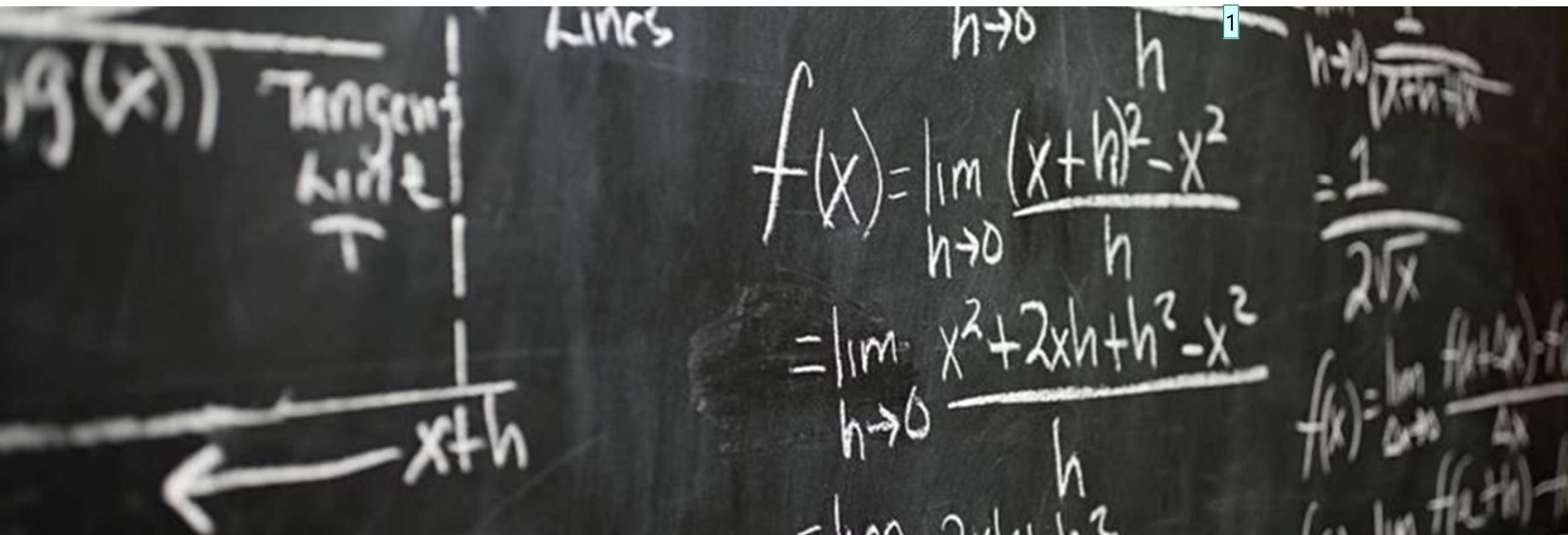

KODIN JA KOULUN YHTEISTYÖ
KIUSAAMISEN EHKÄISYSSÄ JA
SIIHEN PUUTTUMISESSA

GOODWIN
• • • Society

Suomen
VANHEMPAINLIITTO

Dia 1

1 @jenny.saksola@vanhempainliitto.fi

Kun olet tehnyt sun sisällön valmiiksi, mä voin ladata tämän koneelleni ja katsoa kuvia jne. jos tarvitsee vaihtaa ja lisäillä.

Riina Law; 12.11.2025

1 joo! tsekataan kokonaisuus vielä huomenna :)

1 total reaction

Riina Law reacted with 🍷 at 2025-11-12 14:45 ip.

jenny.saksola; 12.11.2025

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden rakentaminen pohjana kiusaamisen vastaiselle työlle

Suomen Vanhempainliitto

Kohti turvallista koulupolkua -hanke

Jenny Saksola

Vanhemmat haluavat mukaan kiusaamisen vastaiseen työhön

Lähde: [Vanhempien barometri 2025](#)

Kodin ja koulun yhteistyö

Mihin seuraavista lapsesi koulu on tarjonnut vanhemmille mahdollisuuden osallistua?

Varainhankintaan (esim. leirikoulut)	55 %
Kodin ja koulun yhteistyön suunnitteluun (esim. vanhempainillat)	53 %
Tapahtumien järjestämiseen	37 %
Oppilaiden hyvinvointia koskevien yhteenvetotietojen käsittelyyn (esim. kouluterveyskyselyjen tulokset)	18 %
Koulun kiusaamista ja väkivaltaa ehkäisevään toimintaan	17 %
Koulun toiminnan arviointiin	17 %
Koulun arkeen (esim. apuna oppitunneilla, välitunneilla, retkillä)	16 %
Yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän toimintaan	12 %
Kouluruokailun kehittämiseen	11 %
Oman osaamisen hyödyntämiseen (esim. ammatin esittely)	9 %
Koulun vuosisuunnitelman laatimiseen (esim. koulun tapahtumat)	9 %
Opintojen järjestämisen suunnitteluun/ ajoittamiseen (esim. loma-ajat)	9 %
Järjestyssääntöjen laatimiseen	4 %
Ei mihinkään	12 %

Alakoululaisten vanhemmille oli tarjottu yläkoululaisten vanhempia enemmän osallistumismahdollisuuksia, etenkin tapahtumien järjestämiseen ja varainhankintaan liittyen.

17 % yläkoululaisten vanhemmista koki, ettei lapsen koulu ollut tarjonnut mahdollisuutta osallistua mihinkään.

Mihin seuraavista haluaisit osallistua lapsesi koulun toiminnassa?

Koulun kiusaamista ja väkivaltaa ehkäisevään toimintaan	35 %
Kodin ja koulun yhteistyön suunnitteluun (esim. vanhempainillat)	33 %
Kouluruokailun kehittämiseen	29 %
Varainhankintaan (esim. leirikoulut)	26 %
Oman osaamisen hyödyntämiseen (esim. ammatin esittely)	25 %
Koulun toiminnan arviointiin	23 %
Koulun arkeen (esim. apuna oppitunneilla, välitunneilla, retkillä)	23 %
Tapahtumien järjestämiseen	23 %
Oppilaiden hyvinvointia koskevien yhteenvetotietojen käsittelyyn (esim. kouluterveyskyselyjen tulokset)	22 %
Opintojen järjestämisen suunnitteluun/ ajoittamiseen (esim. loma-ajat)	15 %
Järjestyssääntöjen laatimiseen	13 %
Koulun vuosisuunnitelman laatimiseen (esim. koulun tapahtumat)	12 %
Yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän toimintaan	11 %
En mihinkään	19 %

Kiusaamisen ennaltaehkäisy lähtee yhteisöllisyyden luomisesta

- Yhteisöllisyyden ja luottamuksen rakentaminen jo ennen mahdollisia haasteita
- Kun tunnemme toisemme, ymmärrys ja empatia lisääntyy. Tuttujen kanssa on myös helpompi käsitellä myös vaikeita aiheita
- Yhteisölliset tapahtumat, vuorovaikutteiset vanhempainillat, yhteisen toimintakulttuurin luominen - [Tutustu Vanhempainliiton materiaaleihin](#)

Vanhemmat mukaan koulun hyvinvointityöhön

- Vanhemmille mahdollisuus osallistua koulun toiminnan suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen
- Kiusaamisen vastaisten toimintamallien luominen, päivittäminen ja jalkauttaminen sekä niistä tiedottaminen
- Huoltajien edustaja mukaan kutsuttuna yhteisöllisessä opiskeluhuoltoryhmässä

Vanhempien osallisuus koulun rakenteisiin

- Kodin ja koulun yhteistyötä tulee johtaa ja luoda sille rakenteet: tavoitteet, keinot yhteistyölle, arviointi, kehittäminen
- Kaikki lähtee asenteesta: “Vanhempia tarvitaan, kutsumme vanhemmat mukaan”
- Jos tuntuu etteivät nykyiset käytännön tavoita vanhempia, mitä uutta voimme kokeilla?

Yhteistyön solmukohtia vanhempien näkökulmasta

- Tiedonkulun haasteet: vanhemmilta puuttuu usein tieto siitä, miten kiusaamiseen puututaan ja miten kiusaamistilanteet selvitetään koulussa
-> kokemus, ettei koulu tee mitään
- Kokemus siitä, ettei tule kuulluksi
-> yksittäisen kohtaamisen tärkeys

"Olisin toivonut että olisin tiennyt miten lasta voi auttaa ja missä mennään, ja kuka sitä hoitaa. Apua on saanut muttei kokonaisuutta hoitanut kukaan."

HAASTE!

Tunnista vähintään yksi haitallinen toimintatapa/normi/sääntö omassa yhteisössäsi, joka luo esteitä huoltajien osallisuuden ja aidon yhteisöllisyyden toteutumiselle.

Vaikeiden asioiden puheeksi ottaminen ja vaikeista asioista puhuminen

Goodwin Society ry

TABU (Together Against Bullying United)

Riina Law

Miksi kiusaamisväkivalta?

- "Kiusaaminen" koetaan vähätteleväksi.
- "Väkivalta" ei määrittele tarpeeksi eli vaikeuttaa tunnistamista ja siten nostaa puuttumisen kynnystä. Tarvitsemme määrittelevän etuliitteen.
- "Kouluväkivalta" tai "koulukiusaaminen" taas ohjaavat väärin → kiusaamisväkivallasta suurin osa ulottuu koulun ulkopuolelle: vapaa-aikaan, harrastuksiin ja myös epäpaikkoihin kuten someen. Tämä on huonoin mahdollinen termi.
- Kiusaamisväkivalta on täsmällistä ja ohjaa ottamaan vakavasti - myös meitä aikuisia.

Sanoita ilmiö oikein – nimeä kiusaamisväkivalta kiusaamisväkivallaksi

- Koulujen ja kotien välillä syntyy eniten väärinymmärryksiä, kun puhutaan "kiusaamisesta" → **kyse on kiusaamisväkivallasta**. Riittävän vakavuuden sanoittaminen viljelee vastuun ottamista.
- Vanhemmat kokevat vähättelynä, jos heidän lapsensa hätä kuvataan "kiusaamisena", vaikka kyse on henkisestä tai fyysisestä kiusaamisväkivallasta.
- **Konkreettinen neuvo keskusteluun:** aloita jokainen keskustelu kertaamalla, mistä ilmiöstä puhutaan.
- **Konkreettinen neuvo valmistautumiseen ennalta:** määritellä kiusaamisväkivalta tarpeellisen vakavasti ENNEN haasteita, yhdessä. **Ottakaa tähän KODIT MUKAAN.**
- **Älkää puhuko nollatoleranssista jos kyse on kuitenkin toleranssista. Ja usein kyse on vain toleranssista.**

Puhu ennen kuin puolustaudut – kuuntele, älä selitä pois

- Moni keskustelu kariutuu siihen, että koulu alkaa heti selittää prosesseja ("olemme toimineet ohjeiden mukaan") sen sijaan että ensin kuuntelisi perheen kokemuksen.
- **Vanhempi ei useinkaan etsi syyllistä vaan turvaa lapselleen, vaikka muulta kuulostaakin.**
Konkreettinen neuvo: ensimmäinen lause ratkaisee suunnan. Aloita esimerkiksi: **"Olen pahoillani, että meillä on ratkottavana näin raskas tilanne. Kerrotko omin sanoin, mitä te näette tapahtuneen?"** → Kuuntele loppuun ennen kuin tarjoat korjaavia faktoja. **Se rakentaa luottamuksen, jota ilman mikään suunnitelma ei toimi.**
- **Konkreettinen neuvo: Kerro heti keskustelun alussa mikä on keskustelun tavoite** - esim. **"Tämän keskustelun tavoitteenahan on luoda yhteinen näkemys siitä miten tilanteen selvittely jatkuu."**
- **Konkreettinen neuvo: Vältä viittaamasta siihen, että luotte aikuisten kesken yhteisen näkemyksen siitä mitä on tapahtunut.** Vain nuoret (konfliktin osapuolet) tietävät, mitä on tapahtunut. Aikuiset eivät voi muodostaa siitä "totuutta".
Aikuisten tehtävä on auttaa selvittämään tilanne nyt.

Lopeta keskustelu tekoon – älä pelkkään dokumenttiin

- Vanhemmat kokevat usein, että keskustelut päättyvät pöytäkirjaan, ei tekoon.
- **Konkreettinen neuvo: päätä jokainen keskustelu yhteen selkeään viestiin:** “Tämä on seuraava askel, jonka me kouluna otamme huomenna.”
→ **Se osoittaa, että asia etenee.**
- **Konkreettinen neuvo: Sovi heti seuraava yhteydenotto:** “Palaan teille kahden päivän päästä ja kerron, mitä on tapahtunut.”
- **Selkeä toimintavastuiden sopiminen luo läpinäkyvyyttä, luottamusta ja toimijuutta.**

Haitallinen sopiminen on haitallista kaikille

- Haitallinen sopiminen (vaikeneminen, hiljentäminen, välttäminen, uhrin syyttäminen, jne.) traumatisoi edelleen. **Sovittelu ei ole sopimista.**
- Sovittelutoimistosta saa ammattimaista apua sovitteluun eli restoratiiviseen oikeuteen → **oppikaa yhdessä pyytämään apua ajoissa.**
- Koulusta tulee helposti tahtomattaankin osa konfliktia → oppikaa yhdessä tunnistamaan milloin näin on tapahtunut. **Koulu ei voi johtaa konfliktin ratkaisemista jos se on osa konfliktia.**

Haitallisia uskomuksia, jotka estävät vaikeita keskusteluja

“Hankalat vanhemmat” → useimmiten hankalia tilanteita ja vaikeita tunteita → Jos ajattelemme ihmistä hankalana, kuulemmeko enää heidän viestiään?

“Vanhemmat eivät välitä” → usein neuvottomia, väsyneitä tai pelokkaita vanhempia → Kun oletamme välinpitämättömyyttä, tarjoammeko aidosti apua, tukea?

“Pahat ja mahdottomat nuoret” → nuoria, jotka reagoivat ylivoimaiseen tilanteeseen; vaikeasti rakastettavat lapset → Jos näemme pahuuden, näemmekö hätää?

“Huono käytös” → rikkova käyttäytyminen, joka kertoo rikkinäisyydestä → Kun nimeämme käytöksen oikein, avaamme oven yhteiseen ratkaisuun.

HAASTE!

Pysähdy katsomaan omaa yhteisöäsi.
Mitkä kolme uskomusta elävät teidän
organisaatiossa ja vaikeuttavat vaikeista
asioista puhumista?

Muutos on yhteinen matka.

Jenny Saksola
hankeasiantuntija

**Kohti turvallista
koulupolkua -hanke**

Riina Law
toiminnanjohtaja ja
perustaja

**Goodwin Society ja TABU-
muutosohjelma (Together
Against Bullying United)**

GOODWIN
• • • Society

